

ئابدۇرۇسۇل سېيىت

بومباينىڭ ئارقا كۆچىسى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

15
1247.7
43

图书记编目(CIP)数据

ئابدۇرۇسۇل سېيىت

ISBN

一升出
一國中一藥品

一升出
一國中一藥品

بومباينىڭ ئاۋا كوچىسى

(پوۋېست، ھېكايىلەر)

بومباينىڭ ئاۋا كوچىسى

لەر

ست

قىلىدۇ

(848)

(1)

(848)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى خەلق نەشرىياتى

787×1085 毫米 32 开本 8.32 印张

2000 年 12 月第 1 版 2000 年 12 月第 1 次印刷

印数: 1 - 3000

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ISBN7-228-05293-0/1 5274 15.15元

مەسئۇل مۇھەررىرى: مەمتىمىن شىپە
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: ئەكبەر سالى
مەسئۇل كوررېكتورى: ئاسىيە ئەخمەت

بومباينىڭ ئارقا كۈچىسى (پوۋېست، ھېكايىلەر) ئابدۇرۇسۇل سېيىت

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348-نۆ)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ «ئىشچىلار ۋاقىت گېزىتى» باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 787×1092 مىللىمېتر 1/32 باسما تاۋۇقى: 8.25
2000 - يىل 12 - ئاي 1 - نەشرى
2000 - يىل 12 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تراژى: 3060 - 1

ISBN7-228-06293-0/1·2277

باھاسى: 12.50 يۈەن

图书版编目(CIP)数据

孟买的后街: 维吾尔文/阿布都肉苏里·斯依提著.
乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2000. 12
ISBN-228-06293-0

I. 孟... II. 阿... III. ①中篇小说—中国—当代—
维吾尔语(中国少数民族语言)②短篇小说—作品集—中国—
当代—维吾尔语(中国少数民族语言)IV. 1247. 7

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2000) 第 59583 号

新疆人民出版社出版

新疆新华书店发行

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码 830001)

新疆工人时报印刷厂印刷

787×1092 毫米 32 开本 8.25 印张

2000 年 12 月第 1 版 2000 年 12 月第 1 次印刷

印数: 1 - 3060

ISBN7-228-06293-0/I·2277 定价: 12.50 元

مۇندەرىجە

1	 مۇھەببەت	1.
4	 چەكمەن چاپان	2.
11	 «يېتىم» قىز	3.
16	 موخوركا	4.
18	 ئالجىغاندا قىلغان پاراڭلار	5.
25	 مەن دېگەندەك بولسۇن	6.
27	 بېھۇدە كەتمىگەن بەدەل	7.
34	 ئوغۇل بالىدىن ئامەت قاچقاندا	8.
39	 مۇساپىر قۇش	9.
82	 ئىشك چەككۈچىلەر	10.
85	 رەھىمىتى «بايقۇش»	11.
91	 بومباينىڭ ئارقا كۈچىسى	12.
106	 ئاق ساراي چۈشى	13.
120	 نىكاھ سودىسى	14.
124	 شەيتان چاق پاجىئەسى	15.
152	 ئىككىنچى دوقمۇش (پوۋېست)	16.
225	 «داڭگال» ئابدۇسى (ئەسلىمە)	17.
	 قۇمۇل سەپىرىدىكى كۆڭۈللۈك كېچە	18.
238	 (ئەسلىمە)	

مۇھەببەت

مۇئەللىپكە بايرون شېئىرلىرىدەك گۈزەل كۆرۈنىدىغان بۇ ئائىلىدە يېقىندىن بۇيان چىنە - قاچىلارنىڭ قەستەن تېگىپ كېتىشىدەك بىنورمال ئەھۋال پات - پات يۈز بېرىدىغان بولۇپ قالدى. بۇ ئىش كۆپىنچە ئايالى تەرىپىدىن بولاتتى.

— ئەر كىشى دېگەن پۇل تېپىشى كېرەك - دە، — دەيتتى ئۇ، ھە دېسلا ئېرىگە دوق قىلىپ، — باشقىلارنىڭ ئەرلىرى پۇلنى - پۇلغا چېقىپ، ئۆيلىرىنى زىلچا - گىلەم بىلەن بېزىۋەتسۇن، پەقەت بىزلا... بۇنداق ھاقارەتكە ئاخىر ئۇنىڭ غورۇرى چىدىمىدى.

ئايالىنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بېرىۋاتقان ئاشۇ رەڭلىك قەغەزگە بولغان نەپسىنى تازا بىر قاندۇرۇش ئۈچۈن بىر ئوبدان خىزمىتى ۋە باش چۆكۈرۈپ ئىشلەۋاتقان ئىلمىي تەتقىقات ئىشلىرىنى بىرچەتكە تاشلاپ قويۇپ ئوقەت قىلىشقا مەجبۇر بولدى.

مۇھەببەت — بىلگەن ئادەم ئۈچۈن ئات بېشىدەك ئالتۇنغىمۇ تەڭ قىلغىلى بولمايدىغان مۇقەددەس ۋە مەڭگۈلۈك بايلىق، بىراق ئۇ يۈرىكىنى كونترول قىلالمايدىغان مۆتىدىل ئاياللار قولىدا بىرمەزگىل ئۆز قىممىتىنى يوقىتىپمۇ قويدۇ. شۇنداق چاغدا پۇل دەپ ئاتىلىدىغان بىرتۇتام رەڭلىك قەغەزنى جوزا ئۈستىگە

تاققىدە تاشلاپ قويۇپ، شۇنداق تۇرۇپ قارساڭ ئاستىدىن
ئەبجىقى چىقىپ كەتكەن قەدىرسىز مۇھەببەتنىڭ يېقىمىسىز
ھىجىيىپ تۇرغانلىقىنى كۆرسەن.

ئۇ خېلى ئۇزۇن ۋاقىت يوقاپ كېتىپ ئۆيىگە كاتتا
سودىگەر قىياپىتىدە كېلىۋىدى، ئايالىنىڭ گۈل قەللىرى
ئېچىلىپ، ئاغزى قولىقىغا يەتتى، باشقىلارنى دوراپ
ئۆيىنى زىلچا - گىلەم، ئۈستۈشنى ئەڭ يېڭى مودا كىيىم
ۋە ئالتۇن زىبۇ زىننەتلەر بىلەن پۈركىدى. ئايىھاي...
تۇتۇق ئاسمانغا ئاي چىقتى. بۇ ئاينىڭ كۈلۈمسىرىشى
بەئەينى لوڭقىدىكى سۇلياۋ گۈلگىلا ئوخشايتتى، مەيلى نېمە
بولسا بولسۇن ئېرى ئۈنچىقماي ئوقتىنى قىلىۋەردى، ئۇ
بىرچىقىپ كەتسە ئايلاپ - ئايلاپ يوقاپ كېتەتتى، ئايالى
بولسا ئۆيىدە ئېڭىكىنى سىلاپ تىكەندەك يالغۇز ئولتۇرۇپ
قاتاتتى، كۈنلەر ئەنە شۇنداق ئۆتۈۋەردى. بىراق،
كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئۇنىڭ ئاستىدىكى زىلچا -
گىلەملەر نېمىشقىدۇر يانپىشىغا پاتىدىغان، ئالتۇن
سىرغىلىرى قۇلىقىنى ئاغرىتىدىغان بولۇپ قالدى.
ئوچۇقراق قىلىپ ئېيتساق، ئۇنىڭ ئەسلىدىكى گۈلگۈن
چىرايىنى سۇلغۇن، پەرىشان، مۇڭلۇق ئالامەتلەر باسقۇلى
تۇردى، گەرچە ئۇ ئۆزى كۈتكەن ۋە ئارزۇ قىلغان ھەممە
نەرسىگە ئېرىشكەن بولسىمۇ ئۇنىڭدىنمۇ قىممەتلىك يەنە
بىر نەرسىسىنىڭ كەملىك قىلىۋاتقانلىقىنى، توغرىسىنى
ئېيتقاندا، مۇھىم نەرسىسىنى يوقىتىپ قويۇۋاتقانلىقىنى
سېزىپ قالدى ۋە چۆچۈپ كەتتى. ئاستىمۇ نەرسىلىك
— ئەمدى كەتمەڭ، ئەمدى ھېچ يەرگە بارماڭ، — دېدى
ئۇ ئېرى قايتىپ كەلگەندە تاپىنىنى سۆيگۈدەك بولۇپ.

چەكمەن چاپان

(بۇ ھېكايىنى مەرھۇم ئاتا - ئانامغا بېغىشلايمەن)

ئاتا - ئانامدىن خېلىلا كىچىك قالغاچقا، ئۇلارنىڭ چىرايى - شەكلىنى ئېنىق ئەسلىيەلمەيمەن. شۇنداقىمۇ ئۇلار ئوتتۇرىسىدا بولۇپ ئۆتكەن بىر ئىش ھازىرغىچە خاتىرىمەدە تۇرۇپتۇ.

كۈنىمىز تېرىق بىلەن قوناق يامىسىغا قاراپ قالغان ھېلىقى لەنتى چاغلار ئىدى. ئۇ چاغلاردا ھېيت - ئايەممۇ قارلار يېغىپ، يەرلەر قاتقان مەزگىللەردە كېلەتتى. بىر قېتىم روزىنىڭ غۈلچى تۈگەپ، غېرىچى قالغان كۈنلەرنىڭ بىرىدە دادام رەھمەتلىك ئەترەتنىڭ يارىيىر ھارۋىسىغا تاغىل ئۆكۈزنى قېتىپ، ئۈستىگە شاخ - شۇمبا بېسىپ شەھەرگە كىرىپ كەتتى، يېزىمىز شەھەرگە ئانچە يىراق بولمىسىمۇ، كۈن قىسقا، يول يامان، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، يېرىم كېچىدە زولۇق يەپلا يۈرۈپ كەتكەن دادام كەچتە ئاپامنىڭ ئىپتىدارلىق ئېشىغا ئۈلگۈرۈپ بىراقلا چىقتى. ئۇ بىز - بالىلارغا شۇ چاغلارنىڭ ئالىي مەھسۇلاتى، بۈلۈك - پۇشاقلاردا قېچىپ يۈرۈپ ساتىدىغان تاڭگا بىلەن خوزار مەمپەزە ئالغاچ چىققاندى.

— ئالدىراپ بازار ئارىلىغۇدەك بولالمىدىم رەيھان، — دېدى دادام ئالدىدىكى ئاپامنىڭ ئۈگرە ئاشنىڭ چۆپىدەك

ساڭگىلاپ قالغان ئۈستۈپشىغا قاراپ، — مە، بۇ پۇلغا كۆڭلەك كىيىۋال...

— ئۇ... ھۇ... ش! — ئاپام پۇلنى ئېلىپلا دادامنىڭ يانچۇقىغا سېلىپ قويدى، — بىز دېگەن ئۆي ئادىمى، ياماپ — تۆشەپ كېتىۋېرىمىز. قىش — قىرودا تۆشۈڭىزنى ئېچىپ يۈرۈۋېرىمىز؟ چاپان كىيىۋېلىڭ... — گېپىمنى ئاڭلا خوتۇن، — دېدى دادام پۇلنى يەنە ئاپامنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، — بىز ئەرلەرنىڭ ياپمىسا بولمايدىغان يېرى ئېچىلىپ قالماستىلا بولدى... كىيىۋال، دوست — دۈشمەننىڭ ئالدىدا ھېيتنى چىرايلىق ئۆتكۈزگىن.

— ۋاي، چىرايلىق بولغىنى قۇرۇسۇن، — دېدى ئاپام كەسكىنلا قىلىپ، — سىزنى قويۇپ، ئۆزۈم ئۈستۈمگە ئارتىۋېلىشقا يۈرىكىم چىدىسۇنمۇ؟! بولدى قويۇڭ، ئۆزىڭىزنى بىر قۇر ئوڭشىۋېلىڭ. — كۆڭلۈمدىن چىقىرىپ بەرگەنمەن. كىيسەڭمۇ كىيسەن، كىيمىسەڭمۇ كىيسەن! — دادامنىڭ تەرسالىقى تۇتتى.

— كىيمەيمەن، دېدىم كىيمەيمەن. — كىيمەيسەن؟ — ئۆزىڭىز... — راستمۇ؟ — داستىخان تۇرۇپتۇ. — مانا كىيمىسەڭ.

دادام رەھمەتلىكنىڭ مېجەزى ئىتتىكرەك كىشى ئىدى. شۇ ئارىلىقتا قانداق بولدى، قازان بېشىدىكى قاپاق

چۆمۈچنى ئېلىپ ئاپامنىڭ بېشىغا بىرنى سېلىپ قالدى. چۆمۈچ بېشىدىن ئاجراپ ئىككى پارچە بولۇپ يەرگە چۈشتى. بىز چۆچۈپ كېتىشتۇق. ئاپام چېكىسىنى سېلىغىنىچە جىمىدە بوپ قالدى، ئۇنى يىغلامدىكىن دېۋىدىم، ئۇنداقمۇ قىلمىدى، ھەتتا كۆزىدىن بىرتامچە ياشمۇ چىقارمىدى. نېمە؟ نېمە؟ بېچە؟

شۇ كۈنى تاماقنى كۆڭۈلسىزلا ئىچىپ يېتىپ قالدۇق، ئەتىسى بىر كۈن ئاپام بىلەن دادام گۆدەك بالىلار دەك ماي تارتىشىپ يۈردى. دادام ئالدىغا كەلگەننى ئىچىپ زۇۋان سۈرمەي تۇرۇپ كېتەتتى. ئىككىنچى كۈنى زو مەزگىلىدە دادامنىڭ غاراڭ - غۇرۇڭ ئاۋازى قۇلىقىمغا كىرىپ ئويغىنىپ كەتتىم. يۇتقاندىن بېشىمنى ئاستا چىقىرىپ كۆزۈمنىڭ قۇيرۇقىدا جوزغا قارىدىم.

قىزىق ئىش، بىر كۈن تەتۈر قارىشىپ يۈرگەن ئاپام بىلەن دادام بىر - بىرىگە تولىمۇ يېقىن، چاپلىشىپ دېگۈدەك ئولتۇراتتى. تېخىمۇ قىزىق يېرى، ئاپام بېشىنى سىڭايان قىلىپ دادامنىڭ دولىسىغا قويۇۋالغانىدى.

— سېنى ئۇرۇپ قويۇپ ئۆزۈمنىڭ يۈرىكىنى ئاغرىتىۋالدىغانلىقىمنى بىلمەيتىمەن خوتۇن، — بۇ دادامنىڭ ئاۋازى ئىدى، — سېنى نېمىدەپ ئۈرمىەن، پۇلنى ئالمىغانلىقىڭ ئۈچۈنمۇ؟ ياق، ئۈرمايمەن... سېنى ئۈرمىەن، خورلايمەن دەپ ئالمىغانتىمغۇ - ھە؟! سېنى ئۇرغان قولۇم سۇنۇپ كەتسۇن، ئۈشتۈلۈپ كەتسۇن، ئۈگۈ... —

— بولدى سۆزلىمەڭ، — ئاپام دادامنىڭ ئاغزىغا قولىنى ئاستا تەگكۈزدى.

— سۆزلەيمەن، نېمىشقا سۆزلىمەيمەن؟! مېنى دەپ، مۇشۇ ئۆيىنى دەپ، بالىلارنى دەپ يېشىڭدىن بۇرۇن قېرىپ بولدۇڭ، مەن ساڭا نېمە قىلىپ بېرەلدىم؟ ئات يىلىدا، ئېشەك يىلىدا يېشىڭغا بىرەر ياغلىق ئارتىپ قويالىدىمۇ؟! —

— گەپ لاتا - پىتىدە ئەمەس، خۇدايىم بۇيرۇسا پۇل خەجلەيدىغان كۈنلەرمۇ كېلىدۇ. شۇ چاغدا ھېيت - ئايەمنى كۆڭۈلدىكىدەك ئۆتكۈزۈۋالىمىز. —

— كېلىدۇ! — دېدى دادام ئاپامنىڭ گېپىنى قۇۋۋەتلەپ، — زامان بۇنداقلا كېتىۋەرمەس، خۇدا بۇيرۇسا ئۇ كۈنلەر چوقۇم كېلىدۇ. . . .

ئاپام تاتلىققىنە كۈلۈمسىرەپ قويدى. ئاپامغا قاراپ داداممۇ كۈلدى. كۈلدى ئۆيىنىڭ تام - تورۇسى، ئىچى - تېشى، ئاسمان - زېمىن، پۈتۈن يەر - جاھان كۈلدى. . . . — كۈل خوتۇن، يەنە بىر كۈلۈۋەتكىنە، ماڭا قاراپ،

بەللى. . . . مانا شۇنداق. ئۇھ، مانا ئەمدى يۈرىكىم ساقايدى، كۆڭلۈم يورۇدى. باغرىم ئىسسىدى، ئوت كەتتى. زىمىستان، قار - شېۋىرغانمۇ ئەمدى مېنى مۇزلىتالمايدۇ، چاپاننىڭ كېرىكى قالمىدى، ئۇنىڭ ئورنىغا سەن كۆڭلەك كىيىۋال. ماقۇلمۇ؟! شۇنداق قىل خوتۇن، يۈرىكىمنى يەنە ئازابلىماي دېسەڭ كۆڭلۈمنى قايتۇرما. . . .

قەغەزدىن ياماقچە چۈشۈپ، جېنى ئارانلا قالغان پەنەر چىراغنىڭ ئاجىز، قىزغۇچ يورۇقىدا ئاپامنىڭ كىرىكىگە ئېلىنىپ يالتىراپ قالغان سىمابىتەك بىرنەرسىنى كۆرگەندەك بولدۇم، بۇ — ياش ئىدى. —

«ئەجەب ئىش - ھە! دادام چۆمۈچ بىلەن شۇنچە قاتتىق ئۇرسا يىغلىماي ئەمدى يىغلىغىنى نېمىسى؟»
شۇ چاغلاردىكى گۆدەكلەرچە، ساددا ئەقلىم بىلەن ئۇ ياشنىڭ مەنىسىنى چۈشەنمەپتىكەنمەن. ئەمدى ئويلىسام...
— ئالاي، — دېدى ئاپام بۇ قېتىم تارتىشىپ تۇرمايلا، —

ئەمما، بىر شەرت بىلەن ئالىمەن. —
— خوش؟

— مەن بەرگەننى سىزمۇ ئالىسىز،

— بەرگەننى؟

— ھەئە، بەرگەننى.

— نېمىكەن ئۇ؟

— نېمىلىكىنى ھازىر بىلىسىز، شەرت — نەدىن

ئالغانلىقىمنى سورىمايسىز.

— سورىسامچۇ؟

— پۇلىڭىزنى ئالمايمەن.

— خۇدايىم ساقلىسۇن.

— ئەمىسە ماقۇل بولۇڭ.

دادام بولىدۇ دېگەن مەنىدە بېشىنى يېنىككىنە

لىڭشىتتى. ئاپام ئىچكىرىكى ئۆيگە كىرىپ كېتىپ، باش

ياغلىقتەك بىرنەرسىگە چىگىلگەن يوغان بىر بوپىنى ئېلىپ

چىقىپ دادامنىڭ ئالدىغا قويدى.

— مانا مۇشۇ نەرسە.

دادام بوپىنى ئېچىپ ھەيران قالغانلىقىدىن بولسا

كېرەك، توۋلىۋەتتى.

— چاپان، چەكمەن چاپانغۇ بۇ!؟

— شۇنداق.

— بۇ. . . بۇ نەرسىنى نەدىن ئالغان؟

— ۋەدىڭىزنى ئۈتتۈپ قالدىڭىزمۇ؟

دادام جیمپ قالدی.

فصل رابع . . . × ، ①× ، × - × - × - ٥٤ - ثلثينك

شۇنداق قىلىپ ھېيتىمىز خۇشال - خورام ئۆتتى.

نەپسۇس، بۇ خۇشاللىق كۈنلەر ئانچە ئۇزاققا بارمىدى،

ادام ئۆپكە كېسىلى بىلەن ، ئاپام «شامال دارىپتۇ» دېگەن

سەۋەب بىلەن تەڭلا يىقىلدى. ھەر ئىككىسىنىڭ كېسىلى

يېغىر ئىدى. ئاپامنى موللىغا ئوقۇتۇپمۇ، باخشىغا

وينتېمۇ باقتۇق، كونا ئەملەرنىڭ بىر تىيىنلىق ئۈنۈمى

ولمىدى. دادامنى دوختۇرخانىغا ئېلىپ بارساق

۱. پاكىستاننىڭ يېرىمىنى توپا - چاڭ يەپ تۈگىشىپتۇ ،

ماقايشتىن ئۈمىد يوق دەپ قايتۇردى. دادامنىڭ توپىدىن

مىلغانلىقى ئېنىق ئىدى. ئۇنىڭ ئۆمۈرى خاماندا ئىشلەپلا

ۋۆتۈپ كەتكەندى.

شۇنىڭ بىلەن بىر ئۆيىدە ئىككى ئاغرىق. ئىككى

ۋۆزىمىز تۇتۇلدى، ئىككى قانتمىز قايرىلدى، ئاپام

۱۱. لەن دادام بىر - بىرگە قارىشىپ ئېغىر ئۆھ تارتىشانتى.

زېږېده بېز باللارنى باغرىغا بېسىپ يىغلاپمۇ كېتەتتى.

وڭلارنىڭ كۆزىدە ياش ئەگسە باشقىچە ئېچىنىشلىق

يۇلىدىكەن. ئۇلارنىڭ كېسىلى بارغانچە ئېغىرلىشىپ

تەبىئەتتە، كۆزلىرى ئىچىگە ئولتۇرۇشۇپ، ياغاچ

ۋۆڭەكلەرى تېشىغا بۆرتۈپ چىقىپ، بىر تېرە، بىر

ستىخان بولۇپ قالغاندى، ھەر قېتىم دادامنى يۆتەل

تۇتسا بىر ئاش پىشىمىغىچە توختىمايتتى، ئۇرۇق - تۇغقانلار يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان ياخشى كۈننىڭ يامىنىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئاپامنى ئاپىسىنىڭ ئۆيى (ئۆيىمىزنىڭ ئالدىدىكى ئۆي) گە يۆتكەپ قويۇشتى، 2 - ئاينىڭ 26 - ۋە 27 - كۈنلىرى^① سەھەر... ھەي شۇ ئىككى سەھەر! كۈن كۆيۈپ، ئاي تۇتۇلغان، بىز ئۈچۈن قىيامەتكە ئايلانغان كۈنلەر بولدىغۇ، دۇنيادا مۇنداقمۇ ئىشلار بولىدىكەن. ئاپام بىلەن دادام خۇددى بىر - بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىۋالغاندەك، ئالدىنقى سەھەردە دادام، يەنە بىر سەھەردە ئاپام، ياق، بېشىمىزدىكى بۇ بىرجۈپ قۇياش ئالتۇن كىرىپكىلەرنى مەھكەم جۈپلەپ، مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەنىدى.

ئاپامنى يەرلىكىگە قويغان كۈنى تۇيۇقسىز ئالتۇن ھالقىنىڭ گېپى بولۇپ قالدى، بۇ يەردە گېپى بولۇۋاتقان ئالتۇن ھالقا ئاپام رەھمەتلىكىنىڭ ئىدى، ئۇنى كۆپ ئىزدەشكەن بولسىمۇ ھېچ يەردىن تاپالمىدى. بىراق، ئالتۇن ھالقا يوقالغىنى بىلەن دادامنىڭ ھېلىقى چەكمەن چاپىنى يوقالمىدى، ئۇنى كېيىنكى كۈنلەردە دادامنىڭ يۇغۇچىسىغا كىرگەن، دادام رەھمەتلىكىنىڭ قىيامەتلىك ئاغىنىسى لېۋىر چوڭ دادامنىڭ ئۇچىسىدا پات - پات كۆرۈپ تۇرىدىغان بولدۇم.

1993 - يىل 3 - ئاي، غۇلجا

① 1973 - يىلى كۆزدە تۇتۇلدى.

بىلىشنىڭ پەيدا بولۇشى بىلەن بىرلىكتە ئىنساننىڭ ئىقتىسادىي
 كۈچى ئۆزگىرىشكە باشلىدى. بىلىشنىڭ پەيدا بولۇشى بىلەن بىرلىكتە
 ئىنساننىڭ ئىقتىسادىي كۈچى ئۆزگىرىشكە باشلىدى. بىلىشنىڭ پەيدا بولۇشى بىلەن بىرلىكتە
 ئىنساننىڭ ئىقتىسادىي كۈچى ئۆزگىرىشكە باشلىدى. بىلىشنىڭ پەيدا بولۇشى بىلەن بىرلىكتە

ئانا ئانامدىن كىچىك قىلىپ يېتىمچىلىكنىڭ دەردىنى
 كۆپ تارتقۇچىمۇ، يېتىم بالىلارنى كۆرسەم بۆلەكچىلا
 ئىچىم ئاغرىدۇ. ھەر قېتىم شەھەرگە كىرسەم، «ئەركىن
 بازار» دەپ ئاتىلىدىغان قايناق جايدا شۇنداق بالىلارنى
 تولراق ئۇچرىتىمەن، گۆردىن ھېلىلا تارتىۋالغاندەك
 خۇنىسىز چىراي، كىشىنىڭ ئىچىنى سېرىق تەڭرىكەندەك
 ئۈستۈشلىرىنى كۆرگىنىمدە، ئۈمىد بىلەن سوزۇلغان
 قورايىدەك قوللارنى قۇرۇق قايتۇرغۇم كەلمەيدۇ،
 يانچۇقۇمنى كولايمەن - دە، قولىغا چىققان پارچە پۇلنىڭ
 بەرنى سەدىقە قىلىۋېتىمەن.

بۈگۈن ئەكىرىگەن بىر ھارۋا سامىنىمنى ئەتىگەنلىك
 بازاردا يامان ئەمەس پۇل قىلىۋالدىم. قورسىقىم ئوبدانلا
 ئاچقاندى، بازارنىڭ ئۆزۈم ياخشى كۆرىدىغان مايلىق
 پېتىر مانتىسى بىلەن قورسىقىمنى راسا بىر تويۇدۇرۇۋېلىش
 ئۈچۈن ئاشپۇزۇلغا كىردىم، بىر كىشىلىك مانتىنى
 ئەكىلىپ «بىسىمىلا» دەپ ئەمدىلا ئاغزىمغا ئاپىرىپ
 تۇراتتىم، ئالدىمدا يەردىن ئۈنگەندەكلا بىر قىز پەيدا
 بولدى.

— ئاكا، خۇدا يولىدا ئون تىيىن سەدىقە بەرسىڭىز،
 ئون تىيىن...
 قىزنىڭ زەئىپ ئاۋازى ۋە ئادەتتىكى تىلەمچىلەرگە

ئوخشىمىغان ھالدا قارىسىغلا پۇل تەلەپ قىلىشىدىن
بىر ئاز ھەيران بولۇپ قايتىدىن سەپىسالىدىم. ئۇ ئون ياشلار
چامىسىدىكى، چىراي - شەكلى سوقچاق كەلگەن
ئۇماققىنە قىز بولۇپ، ئۈستۈشى تولىمۇ جۈلجۈل ۋە
مەينەت ئىدى. گەز باغلاپ، قارىداپ كەتكەن لەۋلىرى،
خۇنى قالمىغان چىرايىدىن ئاغزىغا ئەتىگەندىن بېرى ھېچ
نەرسە سالمىغانلىقى چىقىپ تۇراتتى. قىزغا قاراپ كۆڭلۈم
بۇزۇلدى. بىر چاغلاردا يېتىمچىلىك دەردىدە قېقىلىپ -
سوقۇلۇپ ئۆتكۈزگەن كۈنلىرىم كۆز ئالدىمغا كەلدى،
تاماقنى يالغۇز يېيىشكە كۆڭلۈم بارمىدى، قىزنى تارتىپ
يېنىمغا ئولتۇرغۇزدۇم - دە، تەخسىدىكى مانتىنى ئالدىغا
سۈردۈم.

— قېنى ئاۋۋال مانتا يەڭ، سىڭلىم.
ئويلىمىغان «ئامەت» تىن ھەيران بولغان قىز باش -
ئايىغىمغا تازا بىر سىنچىلاپ قارىۋېتىپ، قاسماق باغلاپ
كەتكەن قوللىرى بىلەن مانتىنى ئېلىپ ئالدىراپ ئاغزىغا
سالغىلى تۇردى.

— ئىسمىڭىز نېمە، سىڭلىم؟
— بەختىڭىز گۈل.

— ئاتا - ئانىڭىز بارمۇ؟

— يو... ق، ئۆ... ئۆلۈپ كەتكەن، — قىز شۇ
گەپنى قىلىۋېتىپ، نېمىشقىدۇر كۆزىنى مەندىن قاپچۇرۇپ
ئالدىدىكى تەخسىگە قارىۋالدى.

ئۇنىڭ ماڭا ئوخشاشلا قارا يېتىم ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ
تېخىمۇ قاتتىق ئىچىم ئاغرىدى. يەنە ئارنۇق گەپ سوراپ
ئۇنى ئىزا تارتقۇزۇشنى خالىمىدىم. قىزنىڭ قورسقى